

מרכז מעיין החינוך התורני בא"י בני יוסף ע"ר 580121952
ע"י ב"כ עוה"ד עדיאל גלס
רח' הנשיא 13, ת.ד. 4550 ירושלים
טל: 02-5618780 פקס': 02-5631887

העוררת

- נ ג ד -

משרד החינוך
ע"י ב"כ מלשכת היועצת המשפטית במשרד החינוך
רח' דבורה הנביאה 2, ירושלים
טל: 02-5603740 פקס': 02-5603840

המשיב

החלטה

בפנינו ערר שהוגש ביום 10.12.2023 על החלטה שניתנה ביום 19.11.2023 הדוחה את בקשת העוררת למתן רשיון לשנה"ל תשפ"ד בעקבות שינוי בעלות לבית הספר ת"ת מוריה אלעד, סמל מוסד 442558 (להלן: "ההחלטה").

נימוקי ההחלטה

הנימוקים שהופיעו בהחלטה מיום 19.11.2023 נשוא הערר הם כדלקמן:

לאחר שבדקתי את מסמכי הבקשה לשינוי בעלות שבנדון ולאחר שנועצתי בגורמים המקצועיים במשרדי, החלטתי לדחות את בקשתכם שבנדון בהתאם לסעיף 4(ב) לחוק פיקוח על בתי ספר התשכ"ט-1969 מהטעמים הבאים:

הוועדה לבחינת בתי ספר קטנים לא אישרה את הבקשה מאחר ובבדיקת דיווח מצבת תלמידים נמצאו שכבות הפועלות בתקן חסר (ה'-19, ו'-18) וזאת בניגוד לקריטריונים לאישור פתיחת מוסדות (המתקצבים ע"י המדינה באופן מלא).

לאור האמור לעיל, החלטתי שלא לאשר שינוי בעלות לשנה"ל תשפ"ד.

ההחלטה ניתנה לאחר בחינת הבקשה על ידי הוועדה למוסדות קטנים מחוז חרדי שהתקיימה ביום 31.7.2023, במסגרתה נדונו בקשות שהגישה העוררת, כולל בקשות העברה לרשת החינוך התורני ולרשת החינוך העצמאי.

בהתאם לפרוטוקול הוועדה למוסדות קטנים מחוז חרדי מיום 31.7.2023 המלצתה לדחות את הבקשה הייתה כדלקמן:

3. ת"ת מוריה (בנים) סמל (442558) אלעד

הרשת דיווחה כי לשנת הלימודים תשפ"ד נרשמו 198 תלמידים לשכבות א'-ח':
א'-24 תלמידים, ב'-26 תלמידים, ג'-23 תלמידים, ד'-32 תלמידים, ה'-21 תלמידים, ו'-20 תלמידים, ז'-28 תלמידים וח'-24 תלמידים.

בבדיקת דיווח מצבת תלמידים לשנה"ל תשפ"ד מיום 31.7.23 נמצא כי במוסד שכבות ה' ו-ו' בתקן חסר, ה'-19 תלמידים ו-ו'-18 תלמידים.

החלטה:

לאור העובדה כי הבדיקה מעלה כי ישנן שכבות בתקן חסר, הבקשה נדחת לאור הקריטריונים של הוועדה ולאור זאת ממליצים שלא לאשר מתן רישיון.

עיקרי טענות העוררת

העוררת טענה בכתב הערר כי מדובר בבית ספר שפעל שנים רבות קודם לכן בבעלות אחרת.

העוררת טענה כי הוועדה לבחינת בתי ספר קטנים מונתה לפני כשלוש וחצי שנים על ידי מנכ"ל המשיב דאז, מר שמואל אבואב, ותפקידה לבחון בקשות להכרה בבתי ספר קטנים שגודלם יכול להשפיע על היעילות הפדגוגית ויכול גם להצריך תוספות משאבים. לפי ההנחיות שניתנו לוועדה עליה לדון בבקשות שנוגעות לבתי ספר יסודיים רשמיים, לבתי ספר של רשת העוררת וכן של רשת החינוך העצמאי. רק בשלב שני, אמורה הוועדה להתחיל לדון גם בבקשות הנוגעות לחטיבות ביניים ולאחר מכן אמורה הוועדה לשקול אם יש צורך לדון גם במוסדות פטור.

ביום 31.7.23 קיימה הוועדה דיון בו נדון עניינם של בתי הספר של שתי הרשתות בלבד. מבין חברי הוועדה לא השתתף נציג מקצועי מהתחום הפדגוגי או מאגף החשבות, נציג חובה בוועדה והיא התכנסה בהרכב חסר.

הוועדה למוסדות קטנים דנה בבקשות של 21 מוסדות, 17 מהם של העוררת ועוד 4 של רשת החינוך העצמאי ולא פלא כי הדיון בוועדה היה טכני לחלוטין ונבדקו בו רק מספרי התלמידים בשכבות השונות ללא כל בחינה פדגוגית ותקציבית.

העוררת טענה כי ביום 3.7.2023 וביום 22.8.2023 הועברו לעוררת התראות לפיהן המשיב שוקל שלא לאשר את הבקשה לרשיון מסיבות הנוגעות לכתובת המוסד שאינה תואמת את רישומי משרד החינוך. העוררת העבירה את המסמכים המעידים שאין כל בעיה ברישומים ומשרד החינוך אישר שהוא מקדם את אישור הבקשה. בהתראות לא בא כל זכר לסוגיית מספר התלמידים בכיתות.

העוררת הפנתה להחלטת הוועדה לבחינת מוסדות קטנים וטענה כי בחינת מספר התלמידים התבצעה ברשלנות והתבססה על מספר התלמידים שבנת תשפ"ג. לא נעשתה בחינה לפי מספר התלמידים שנקלטו במערכת המנב"ס של המשיב, לכל הפחות נכון למועד כתיבת פרוטוקול הוועדה ביום 31.8.2023 (צ"ל 31.7.2023).

לטענת העוררת, בניגוד לעניינה של המוסד נשוא הערר, לגבי מוסדות אחרים בוצעה בחינה של מספר תלמידים נכון לתאריכים מאוחרים יותר. עוד נטען כי הפרקטיקה הנהוגה מול אגף הרישוי בשנים קודמות בנוגע לבתי ספר חדשים והעברת בתי ספר לבעלות העוררת, היא לבדוק את מספר התלמידים שהגיעו ללמוד בבית הספר בפועל ונרשמו במנב"ס. כמו כן, גזירת התקנים לרשתות בכל בית ספר מתבצעת רק במהלך חודש אוקטובר לכל שנת לימודים ולכן, הרוב המוחלט של מנהלי בתי הספר אינם ממהרים לעדכן את המנב"ס לפני תחילת שנת הלימודים. הם נהגו להמתין לבחון את התייצבות התלמידים בפועל עם תחילת שנת הלימודים, שלא תמיד תואמת באופן מלא לרישום שנערך חודשים רבים קודם לכן.

לטענת העוררת היא הופתעה שלא קיבלה בחודש אוקטובר את החלטות המשיב ביחס לבקשות העברה ולבקשות לקבלת רשיון לבתי ספר חדשים בהם היו יכולים להתעורר קשיים לנוכח מספרי התלמידים. לכן, מר סוויסה מנהל אגף בינוי ורישוי אצל העוררת יזם שיחה עם אגף הרישוי במשיב ובשיחה סוכם שהעוררת תבחן את רשימות התלמידים לפי המנב"ס הסופי ותעדכן את אגף הרישוי לגבי בתי הספר שעומדים בתקנים, לעומת בקשות שמתברר שאין להן בסיס.

בהתאם לסיכום, העביר מר סוויסה לגבי בתי ללוש מאגף רישוי במשיב שני מכתבים. הראשון מיום 25.10.2023 והשני מיום 26.10.2023, בהם התייחסות למספר התלמידים במוסדות. נטען כי למיטב ידיעת העוררת בסמוך לאחר מכן נערכה שיחה של חברי הוועדה בה ביקש אגף הרישוי למסור את הנתונים אך חברי הוועדה סירבו לשמוע אותם. נטען כי לו חברי הוועדה היו מקשיבים לנתונים שהועברו היו למדים כי כל הכיתות בבית הספר תקניות. העוררת צירפה העתק מאלפון התלמידים בבית הספר מתוך מערכת מנהל ותקשוב מערכות מידע במשיב (נספח ז' לערר).

העוררת טענה כי מעמדה של הוועדה הוא מינהלי ואין לה סמכות מכוח החוק להיות הגורם המכריע, בניגוד לאמור בהחלטה.

לטענת העוררת המשיב פעל בחוסר סבירות קיצוני בכך שלא התריע בפני העוררת על כוונתו להתחיל לכנס את הוועדה בעניינה, שלוש וחצי שנים לאחר מינויה וזאת על מנת לאפשר לה להיערך מבעוד מועד לדרישות ולקריטריונים הקבועים בכתב המינוי.

נטען כי הוועדה פעלה בניגוד לכתב המינוי ולא הפעילה שיקול דעת כלשהו בהחלטותיה. לו נדונו שיקולים אלה המשיב היה מגיע למסקנה כי יש הצדקה פדגוגית לפתיחת בית הספר ואין מניעה תקציבית למתן הרשיון.

העוררת טענה כי לו הייתה דנה הוועדה בהיבט הפדגוגי לא הייתה יכולה להיות מצידה טענה כלשהי. מדובר בבקשה להעברת מוסד שפעל במסגרת החינוך המוכר שאינו רשמי במשך שנים רבות, מבלי שהתעוררה בעיה פדגוגית במוסד, לרבות בהקשר של מספר תלמידים נמוך. לא הייתה יכולה להיות כל סיבה פדגוגית למנוע העברת בית הספר לבעלות העוררת. לא ברור כיצד אותו מספר תלמידים לא היווה כל קושי בהפעלת המוסד עובר לבקשה ולא ברור כיצד השפיעה העברת הבעלות על נימוק הדחייה.

העוררת טענה כי הטענה בנוגע להיבט התקציבי לא נכונה ובכל מקרה חשש תקציבי בהפעלת בתי ספר קטנים אינו רלוונטי, שכן לו בכיתה יש פחות מ-20 תלמידים היא מתוקצבת בחצאי תקנים.

העוררת טענה כי יש אבסורד בהתנהלות המשיב כאשר החלטתו ניתנה מספר חודשים לאחר כינוס הוועדה, ביום 19.11.2023 וניתן היה לבדוק בסמוך למתן ההחלטה את מספר התלמידים הרשומים בפועל בבית הספר, בדיקה שהייתה מובילה לאישור הבקשה.

העוררת הוסיפה וטענה כי המשיב היה מנוע מלקבל את החלטתו בשעה שבהתראות לא הופיעו טענות בנוגע למספר התלמידים בכיתות ולו הדבר היה מופיע, הייתה מנחה את מנהל בית הספר לעדכן עוד לפני תחילת שנת הלימודים את המנב"ס.

עיקר טענות המשיב

המשיב פרט בכתב התגובה לערר את המסגרת הנורמטיבית הרלוונטית שחלה על פעילותם של מוסדות חינוך ואת ההוראות הקבועות בחוק הפיקוח על בתי ספר, התשכ"ט-1969 (להלן: "חוק הפיקוח") התקנות שהותקנו מכוחו והנהלים הרלוונטיים, נוהל הרישוי ונוהל חריגים.

כן פרט את נימוקי הדחייה והשיב לטענות העוררת כפי שהועלו בכתב הערר.

הובהר על ידי המשיב כי המוסד פעל ברשיון במשך 13 שנים באמצעות עמותת מוריה-אלעד. הבקשה נדחתה מנימוקי ההחלטה כאשר בשתי שכבות גיל מספר התלמידים נמוך מהנדרש לפי הנהלים.

הבקשה הוגשה על ידי העוררת רק ביום 30.6.2023. באיחור. לפי רשימות התלמידים שצורפו לבקשה על ידי העוררת, בשכבות ה' ו-ו' היו 21 ו-20 תלמידים בהתאמה, בתקן חסר ובסטייה מהדרישות שמופיעות בנהלי הרישוי.

על אף שנימוקי הדחייה לא כללו התייחסות להגשה המאוחרת, טען המשיב כי הבקשה כלל לא עומדת בתנאי נוהל חריגים אך בשל טעות נבחנה בפני הוועדה למוסדות קטנים, תחת העברתה לדחייה על הסף לפי סעיף 3 לנוהל חריגים.

הבקשה לא עמדה בנוהל חריגים מהטעם שלא התקיימה אחת מהעילות להגשה מאוחרת המנויות בסעיף 4 לנוהל חריגים וגם מכתבי ההסבר שצורפו לבקשה לא תקינים. במכתבי ההסבר שצורפו לבקשה נטען כי הבקשה הוגשה באיחור מכיוון ש- 'רק לאחרונה הוחלט באופן סופי על העברת המוסד לרשת ולכן התעכבו האישורים' ובמכתב ההסבר של מנהל אגף החינוך ברשות המקומית צוין כי 'הבקשה מוגשת באיחור בשל העברת הבעלות בעיתי זה'. האמור במכתבים אלה לא ממלאים אחר הדרישות לפי נוהל חריגים מכיוון שאין התייחסות במכתב הרשות המקומית לכך שמדובר בפתרון חינוכי בלעדי לתלמידים, אותו אף נדרש להוכיח במסמכים. זאת לא בכדי, שכן התלמידים בכל מקרה יוסיפו ללמוד במסגרת בית הספר המדובר, הפועל מזה שנים באמצעות הבעלות המעבירה, כך שהתלמידים לא יהיו ללא מסגרת חינוכית.

בשל נימוק זה טען המשיב כי יש לדחות על הסף את הבקשה.

מן ההיבט התקציבי טען המשיב כי העברת הבעלות לעוררת מטיל על המדינה הקצאת משאבים גבוהה יותר באופן משמעותי מ-75% תקצוב ל-100% תקצוב, ועל המדינה לאכוף ביתר שאת את הקריטריונים שמופיעים בנהליה.

בכל הנוגע למספר התלמידים בכיתות טען המשיב כי טענות העוררת לפיהן על המשיב היה לבחון את מספר התלמידים בכיתות נכון לסוף חודש אוקטובר 2023 מכיוון שרוב המנהלים נוהגים להמתין עם דיווח התלמידים לתחילת שנת הלימודים, הן טענות מופרכות שיש לדחותן מהטעמים הבאים:

ראשית, בניגוד לנטען הכיתות אינן תקניות גם לא לפי הרשימה שצירפה העוררת כנספח ז' לערר (נכון לסוף חודש נובמבר 2023). מרשימה בו למדים כי שלוש שכבות גיל בחסר: ה'-21 תלמידים, ו'-21 תלמידים ו-א'-21 תלמידים.

שנית, כל מוסד לימודים נדרש לפרט את נתוני הכיתות והתלמידים הצפויים לשנת הלימודים הבאה במועד הגשת הבקשה, בחודש מרץ שקודם לפתיחת שנת הלימודים הבאה. מדובר בתחזית בלבד, כאשר ההקצאה תתבצע מול הנתונים הקיימים במצבת התלמידים לחודש אוקטובר.

שלישית, המשיב נדרש לקבל החלטות באלפי בקשות במהלך החודשים אפריל-אוגוסט ואין הצדקה לטענות מצד העוררת לפיהן על המשיב להמתין עם החלטותיו עד שידווחו נתוני אמת. מדובר בטענה בלתי מתקבלת על הדעת.

טענת העוררת לפיה מצופה מהמשיב לחזור ולבחון את בקשתה בתחנות זמן נוספות ומאוחרות למועד הגשת בקשתה באיחור (רק בסוף חודש יולי), וזאת בתקווה שבמועדים מאוחרים יותר לא יימצאו שכבות בתקן חסר כפי שנמצאו במועד התכנסות הוועדה היא טענה שיש לדחותה. ככלל, בקשה נבחנת בהתאם ובהסתמך על החומר הרלוונטי המצורף אליה ולאחר קבלת חוות דעת מקצועיות בתחומים הנדרשים בהתאם לחוק. כאשר מתקבלת החלטה אין אפשרות לבקש עיון חוזר של גורמי המשיב מן הטעם שנתונים כלשהם השתנו. הדברים נכונים ביתר שאת ביחס לבקשות שהוגשו באיחור כבקשות חריגות. משכך, טענת העוררת לפיה כביכול חברי הוועדה סירבו לשמוע נתונים מעודכנים מאגף הרישוי מוטב ולא הייתה נטענת.

עוד נטען על ידי המשיב כי אין בסיס לטענת העוררת לפיה היה עליו לבחון את הנתונים סמוך לאחר תחילת שנת הלימודים או בסמוך לפני מתן ההחלטה בחודש נובמבר וזאת נוכח העובדה שגם בסוף חודש נובמבר, מצבה של העוררת נותר כשהיה, עם שכבות בתקן חסר.

המשיב הבהיר כי טענת העוררת לפיה הבחינה שביצעה משקפת את נתוני התלמידים לשנת תשפ"ג אינה נכונה ומטעה. בהתאם לנוהל רישוי לבית ספר חדש על מגיש הבקשה לצרף רשימת תלמידים המיועדים ללמוד בבית הספר כמסמך סף והרשימה שהוגשה על ידי העוררת ביום 21.6.2023 ביחס לשנה"ל תשפ"ד היא זו שנבחנה לצד בדיקת דיווח מצבת התלמידים נכון ליום התכנסות הוועדה ביום 31.7.2023.

בכל הנוגע לטענת העוררת כי לא נזכר בהתראות שנשלחו אליה דבר בנוגע למספר התלמידים בשכבות טען המשיב כי מדובר בבקשה חריגה שהוגשה באיחור. לפי נוהל חריגים בקשה שאינה עומדת בתנאי הסף תידחה על הסף והתראות, ככל שנשלחות הן למעלה מן הנדרש. בנוסף, סיבת הדחייה נעוצה בנתון עובדתי שמשקף את מצב הרישום של התלמידים לבית הספר נכון למועד הגשת הבקשה ואין לעוררת אפשרות ממשית לשנות אותו בתוך זמן קצר לאחר מתן התראה. הראייה שעד לסוף חודש נובמבר, עדיין פעלו השכבות המדוברות בתקן חסר והדבר לא השתנה גם נכון למועד כתיבת תגובת המשיב לערר.

מכלל הטיעונים שהועלו בתגובה, טען המשיב כי דין הבקשה להידחות ואין מקום להתערב בהחלטה שניתנה בבקשה נשוא הערר.

דיון והכרעה

ביום 11.3.2024 קיימה ועדת הערר דיון ושמעה את טענות הצדדים.

לאחר ששמעה הוועדה את טענות הצדדים החליטה הוועדה לדחות את הערר ולהלן נימוקי החלטתה.

נוהל הרישוי קובע כי בקשה לרישיון ובקשה לקבלת הכרה יתקבלו דרך המערכת הממוחשבת לא יאוחר מתאריך 31.3, שלפני תחילת שנת הלימודים, על כל הצורפות.

בקשה שאינה מוגשת עד למועד האמור, תיבחן בהתאם לנוהל חריגים, אשר מאפשר בתנאים מסוימים לסטות מההוראות הקבועות בנוהל הרישוי, אך זאת בכפוף לעמידה בתנאים שפורטו בנוהל חריגים, ובכלל זה הגשת הבקשה לא יאוחר מיום 31.12.

נוהל חריגים קובע את אופן בחינת בקשות לקבלת רישיון שלא הוגשו במועדים שנקבעו בנהלי הרישוי. בנוהל חריגים מצויין כי הוא מיועד אך ורק להגשת בקשות חדשות (כולל העברת מבנה, העברת בעלות, תוספת מבנה, פיצול מבנה) ואינו מיועד לבקשות שחסרות מסמכי סף או כל פרט אחר שנדרש לפי נהלי המשרד.

הנוהל מגדיר כי בקשות שמוגשות לפי הנוהל מחוייבות למלא אחר תנאי סף כדלקמן:

2.1 הבקשות שהוגשו באופן מלא ותקין, בהתאם לנהלי הרישוי לשנה"ל, (למעט לעניין מועד הגשתן).

2.2 הגשת בקשה בהתאם לנוהל זה תתאפשר אך ורק במקרים בהם הבקשה מתייחסת למוסדות המהווים פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. כלומר, ללא המוסד החינוכי המדובר, לא יהיה פתרון חינוכי לתלמידים הצפויים ללמוד בו.

2.3 לשם הוכחת תנאי סף זה יש לצרף לכל בקשה שני מכתבים: מכתב מפורט ומנומק בחתימת מנהל מחלקת החינוך ברשות המקומית כי הוא תומך באישור הבקשה באופן חריג, ומכתב הסבר מהבעלות על סיבת ההגשה במועד מאוחר.

בנוסף, סעיף 4 לנוהל חריגים מונה מספר סיבות שרק בהתקיים אחת מהן רשאית בעלות להגיש בקשה לפי נוהל חריגים כדלקמן:

4. בעלויות שבקשותיהן לקבלת רישיון לא הוגשו במועדים שנקבעו בנהלי הרישוי מאחת הסיבות שלהלן בלבד:

4.1 בקשות הנוגעות למבנים שנבנו מכספי המדינה אך הליך הבניה התמשך והבניה טרם הסתיימה במועד האחרון להגשת בקשות, ועל כן לא התאפשרה הגשת הבקשה במועד.

4.2 בקשות הנוגעות למוסדות חינוך הפועלים במסגרת רישיון קיים, ונוגעות למבנים שההעברה אליהם נעשתה מנסיבות שאינן תלויות בבעלות. לעניין זה יודגש, כי ככל שנסיבת העברת המבנה הייתה ידועה לבעלות במועד הקבוע להגשת בקשות שלא בהתאם לנוהל זה- הבעלות לא תוכל להגיש בקשה בהתאם לסעיף זה.

4.3 בעלות שהתעכבה בהגשת הבקשה בשל מכרז שנערך ברשות המקומית להפעלת המוסד החינוכי או לשימוש כדין במבנה המוסד החינוכי. במסגרת סעיף זה יישקלו שיקולים כגון: התנהלות הרשות, מועד עריכת המכרז, נסיבות עריכת המכרז, מועד הגשת הבקשה להקצאה, ועוד. ויובהר כי פרסום מכרז במועד מאוחר מאשר המועד שבו היה אפשר לפרסם את המכרז על ידי הרשות המקומית, יהווה שיקול שלא לדון בבקשה המוגשת לפי נוהל זה.

4.4 בקשות שהאיחור בהגשתן נובע מבניית שכונה חדשה שאכלוסה התעכב עד לאחר המועד האחרון להגשת בקשות. במקרה זה יש להמציא אישור מהרשות מתי אוכלסה אותה שכונה.

נוהל חריגים מורה כי לכל אחת מהעילות המפורטות לעיל יש לצרף מסמכים להוכחת אותה עילה ובמסגרת זו חובה לצרף מסמכים מאת הרשות המקומית המעידים על התנהלות הרשות הרלוונטית ביחס לאותו מקרה. כמו כן, יש לצרף מסמכים רלוונטיים בהתאם לסעיף 2.4 המעידים על נסיבות העברת המבנה. בקשות שתוגשנה ללא צירוף מסמכים תומכים – יידחו. העדרם של מסמכי סף במועדים שנקבעו בנהלי הרישוי להגשת הבקשה, לא יוכלו לשמש כעילה להגשת בקשה חריגה. הנוהל מבהיר את מטרתו כדלקמן:

"הגדרת אופן בחינת בקשות לקבלת רישיון שלא הוגשו במועדים שנקבעו בנהלי הרישוי. נוהל זה מיועד אך ורק להגשת בקשות חדשות (כולל העברת מבנה, העברת בעלות, תוספת מבנה, פיצול מבנה). נוהל זה אינו מיועד לבקשות שחסרות מסמכי סף או כל פרט אחר שנדרש לפי נהלי המשרד. ויובהר כי לא ניתן להגיש בקשות חדשות לפי נוהל זה, על אותו מוסד שבקשתו נדחתה על ידי המנכ"ל באותה שנה".

הנוהל כשמו, דן בבקשות חריגות בלבד שבבסיסן מתן אפשרות לבעלות להגיש את הבקשה שתיבחן לאותה שנת לימודים חרף האיחור בהגשתה לפי המועד הקבוע בנהלי הרישוי. המשיב הגדיר מהן אותן נסיבות חריגות וקבע תנאי סף ומסמכי סף להוכחת עמידת הבקשה בתנאי סף וכן סיבות מוגדרות שבמהותן אף הן מהוות תנאי סף לבחינת בקשה לפי נוהל חריגים.

בענייננו, הבקשה הוגשה על ידי העוררת ביום 30.6.2023 ומחוייבת הייתה לעמוד בתנאים הקבועים בנוהל חריגים. העוררת לא הגישה את האסמכתאות הנדרשות לפיהן מדובר במוסד המהווה פתרון חינוכי בלעדי לתלמידים. ממילא העובדה שהמוסד פעל בטרם הוגשה הבקשה להעברת הבעלות לעוררת, עומדת בסתירה לתנאי זה.

עם זאת, המשיב לא דחה את הבקשה על הסף וביכר להפעיל שיקול דעת לגופה של הבקשה (ר' בעמ' 22 לפרוטוקול הדיון). משכך, על אף סמכות ועדת הערר לקבל החלטה מראשיתה, הוועדה תוסיף ותדון בטענות לגופן ותתייחס לטענת העוררת לפיה היא עמדה בתנאים הנדרשים להעברת המוסד לבעלותה בהתאם לנהלים ובכלל זה נוהל מינוי הוועדה למוסדות קטנים מיום 28.6.2020 (להלן: "נוהל בתי ספר קטנים").

הוועדה למוסדות קטנים דנה בכל עניין שנוגע לבית ספר קטן ובכלל זה פתיחתו, המשך פעילותו, סגירתו או איחודו עם בית ספר אחר. בתי ספר קטנים הינם בתי ספר שגודלם משליך על הטיב והיעילות הפדגוגית שלהם ושהם דורשים תוספת משאבים לא מוצדקת.

נוהל בתי ספר קטנים מורה כי בשלב ראשון, הוועדה תעסוק בבתי ספר יסודיים בחינוך הרשמי וברשתות מרכז החינוך העצמאי ומעיין החינוך התורני בא"י. בשלב שני, הוועדה תעסוק בנוסף בחטיבות הביניים. בשלב שלישי, הוועדה תשקול לעסוק במוסדות הפטור. בתי ספר מוכרים שאינם רשמיים יידונו בוועדת הכרה.

לפי אמות המידה של הוועדה למוסדות קטנים, מספר התלמידים בשכבת גיל לא יהיה קטן מ-52 תלמידים ומספר הכיתות בשכבה לא יפחת מ-2 כיתות. על אף האמור, ניתן לאשר חריגה במקרים הבאים:

א. עת מדובר בבית ספר קיים ובבית הספר רק כיתה אחת בשכבת גיל, שמספר התלמידים בה אינו קטן מ-26 תלמידים. בבית הספר אין כיתות בתקן חסר, ובית הספר אושר על ידי ועדת הייחודיים של משרד החינוך.

או

ב. ממסמכי הבקשה ניתן ללמוד שבבית הספר עתידה להיפתח שכבת גיל אחת (כיתה א') או שתי שכבות גיל סמוכות (כיתות א'-ב') ומספר התלמידים בכל כיתה אינו קטן מ-26 תלמידים ובשנת הלימודים הבאה מספר התלמידים בשכבה יאפשר פתיחה של שתי כיתות לימוד בשכבת גיל כיתה א'. על אף האמור, מספר התלמידים הינו קטן מ-26 אך הוועדה התרשמה, על סמך נתונים שהוצגו בפניה ועל פי מידע שמצוי ברשותה, כי עם פתיחת בית הספר, מספר התלמידים בשכבה לא יהיה קטן מ-22 וכי בשנות הלימודים הבאות צפויה צמיחה במספר התלמידים כך שבבתי הספר לא יהיו כיתות בתקן חסר.

הנוהל קובע תנאים נוספים לבחינת בקשות.

העוררת לא צירפה לערר את רשימת התלמידים שהוגשה על ידה במסגרת הבקשה שהגישה למשיב. בהתאם לאמור בהחלטת הוועדה לבתי ספר קטנים, הדיווח של העוררת לשנה"ל תשפ"ד כלל 198 תלמידים לשכבות א'-ח', כדלקמן: א'-24 תלמידים, ב'-26 תלמידים, ג'-23 תלמידים, ד'-32 תלמידים, ה'-21 תלמידים, ו'-20 תלמידים, ז'-28 תלמידים וח'-24 תלמידים.

בהחלטת הוועדה צויין כי בבדיקת דיווח מצבת תלמידים לשנה"ל תשפ"ד מיום 31.7.23 נמצא כי במוסד שכבות ה' ו-ו' בתקן חסר, ה'-19 תלמידים ו-ו'-18 תלמידים.

העוררת צירפה לערר רשימת תלמידים מתוך מערכת מנהל ותקשוב מערכות מידע במשיב, אלפון תלמידים (נספח ז' לערר) לפיה מספר התלמידים כדלקמן: א'-21 תלמידים; ב'-26 תלמידים; ג'-26 תלמידים; ד'-30 תלמידים; ה'-21 תלמידים; ו'-21 תלמידים; ז'-25 תלמידים; ח'-23 תלמידים.

הינה כי כן, גם לפי רשימה זו מצבת התלמידים אינה עומדת בדרישות הסף המינימליות והחריגות שמופיעות בנוהל בתי ספר קטנים.

מדובר בשלוש שכבות שלא עומדות בדרישות המינימום לעניין מספר התלמידים בשכבה. הבחינה אינה לפי תקן לתקציב כפי שטען ב"כ העוררת אלא בדרישת מינימום של מספר תלמידים כפי שמופיעה בנוהל הוועדה למוסדות קטנים ובנוהל הרישוי.

בנוסף יש להדגיש כי אישור הוועדה למוסדות קטנים כאשר מספר התלמידים קטן מ-26 מותנה בכך שהוועדה התרשמה, על סמך נתונים שהוצגו בפניה ועל פי מידע שמצוי ברשותה, כי עם פתיחת בית הספר, מספר התלמידים בשכבה לא יהיה קטן מ-22 וכי בשנות הלימודים הבאות צפויה צמיחה במספר התלמידים כך שבבתי הספר לא יהיו כיתות בתקן חסר. הדבר לא מופיע בהמלצת הוועדה.

בשים לב לנפקות של העברת המוסד לבעלות העוררת, והמשמעויות הנגזרות מכך, שלא דווקא עולים בקנה אחד עם עקרונות של יעילות תקציבית ודרישות פדגוגיות ממוסד חינוכי, אין הצדקה לחרוג מתנאי הנהלים.

ר' הטיעון של ב"כ המשיב בעמ' 12 לפרוטוקול הדיון :

"מוסד שמתקצב במאה אחוז, אם יש לי עכשיו כמה מוסדות קטנים של המעיין, המשרד מתקצב כל אחד מהם במאה אחוז, הוא מתקצב מנהל פה, מנהל פה, מנהל פה, שרתים, ... יש כאן תקצוב של מיליונים של המדינה, שהולכים סתם כאשר היה יכול במקום כל המוסדות הקטנים האלה שלא פדגוגית הם רלוונטים ולא רציניים ולא תקצוב מוסד אחד גדול רציני מפקח כמו שצריך שמלמד ליבה כמו שצריך, שמתקצב, מאה אחוז הוא מתקצב, אבל אין לך כאן גם בזבוז של כספי ציבור. ואני גם אזכיר שגם סעיף 9 לחוק הפיקוח, שהוא מדבר גם על דרישות פדגוגיות, הוא גם מדבר לפי סוג בית ספר ויש כאן מבחינתנו סוג בית ספר שהוא דורש יותר הקפדה"

נציגי המשיב הבהירו כי דיווחי העוררת לא מהימנים שכן רואים מספר רב של 'זגזוגים' של תלמידים במוסדות שונים, ר' בעמ' 38 לפרוטוקול הדיון :

בתי לוש :

"... כעושים בדיקות מקיפות בנוגע לדיווח של התלמידים, רואים שיש זגזוג של הרישום של התלמידים, לדוגמה, סתם תלמיד, תלמיד X בתאריך ביולי, הוא דווח במוסד מוריה אלעד. בסוף יולי כבר דווח במוסד אחד.

...

"שתיים, שלוש, ארבע, חמש, שש, שבע, שמונה, שמונה זגזוגים בדיווח של תלמיד אחד, כל פעם מעבירים אותו"

ר' גם בעמ' 45 לפרוטוקול הדיון :

עו"ד יערה יפרח :

"הזגזוג של התלמיד, ... אנחנו לא סתם מעלים את זה כדי להראות, הבעלות לא מתנהלת כמו שצריך".

על מוסד חינוך להגיש דיווחים מהימנים וברורים ואין לקבל התנהלות שמעוררת שאלות ותהיות בנוגע לתוכן הדיווחים שמגיש מוסד חינוך. בכל מקרה ראינו כי גם לפי הנתונים שעמדו בפני הוועדה למוסדות קטנים וגם לפי הנתונים שצורפו לערר, העוררת לא עומדת בדרישות הנוהל ואין יסוד לבקשת העוררת לשנות מהחלטת המשיב נשוא הערר.

לא כל שכן, כאשר הוועדה לא קבעה שהתרשמה שעם פתיחת בית הספר, מספר התלמידים בשכבה לא יהיה קטן מ-22 וכי בשנות הלימודים הבאות צפויה צמיחה במספר התלמידים כך שבבתי הספר לא יהיו כיתות בתקן חסר.

אין ממש בטענות העוררת כי לא נשקלו שיקולים פדגוגיים. הובהר על ידי ב"כ המשיב, אשר משתתפת בדיוני הוועדה למוסדות קטנים, כי נבחנות סוגיות פדגוגיות הקשורות לבית הספר והבחינה מתבצעת באופן מעמיק, גם אם פרוטוקול הדיון אינו משקף את כלל מהלך הדיון בוועדה (דבר שיש לתקנו בעתיד כך שפרוטוקול הדיון ישקף מהימנה את כלל מהלך הדיון בוועדה, ר' בעמ' 16 לפרוטוקול הדיון (בנוגע לחובה לנהל פרוטוקול שישקף את מהלך הדיון שהתקיים ברשויות מינהליות ואת עיקרי השיקולים שנבחנו (ר' דפנה ברק-ארז **משפט מינהלי 615 (2010)**)).

בעוד שבכתב הערר נטען כי לו הייתה הוועדה למוסדות קטנים שוקלת שיקולים פדגוגיים הייתה מגיעה למסקנה כי יש הצדקה פדגוגית לפתיחת בית הספר, לא הבהירה העוררת ולא העלתה טיעונים בפני ועדת הערר מהם אותם שיקולים פדגוגיים המצדיקים את קבלת הבקשה כטענתה. לא כל שכן כאשר מספר התלמידים במספר שכבות נמוך מדרישות המינימום שמופיעות בנוהל כחריג.

בכל הנוגע לטענת העוררת כי אין לוועדה למוסדות קטנים סמכות מכוח החוק להיות גורם מכריע, תציין ועדת הערר כי מי שקיבל את ההחלטה נשוא הערר הוא הגורם המוסמך במשיב בהתאם לדין. אימוץ המלצת הוועדה לבתי ספר קטנים אינו פסול, לא כל שכן כאשר בענייננו מדובר בהנמקה שמבוססת על אי עמידה בדרישות מינימליות הקבועות בנהלים.

העוררת לא העמידה תשתית לקבלת החלטה הסוטה מהנהלים בעניינה. נקודת המוצא לפעילותה של רשות שנוהגת בה הנחיות פנימיות או נהלים, חייבת להיות החובה לפעול על פיהן וככלל אין מקום לסטות מהן ללא טעם מיוחד (ר' בג"ץ 11642/05 **משרקי נ' שרד הביטחון** (דינים עליון עח 733 (2006); דפנה ברק-ארז **משפט מינהלי 248-249 (2010)**)).

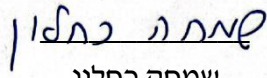
בענייננו, ההחלטה ניתנה בהתאם להוראות הדין והנהלים ולא נמצאה תשתית לפיה בנסיבות העניין של תיק זה שומה היה על ועדת הערר לחרוג ולאשר את הבקשה על יסוד נתונים שונים מהנדרש.

לנוכח האמור החלטנו לדחות את הערר. לא מצאנו טעמים לקבוע כי יש מקום להתערב בהחלטה, לא נמצא כי נפל בה פגם ולכן אין מקום להתערבות בה.

סוף דבר, הערר נדחה.

זכות ערעור לפי סעיף 14א לחוק הפיקוח לבית המשפט לעניינים מינהליים בהתאם לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין) התשס"א-2000.

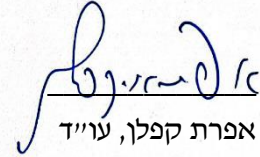
ניתן ביום כ"ד באב תשפ"ד, 28 באוגוסט 2024.

שמחה כחלון
חברת ועדה

מיטל קורקוס, עו"ד
יו"ר הועדה

אפרת קפלן, עו"ד
חברת ועדה